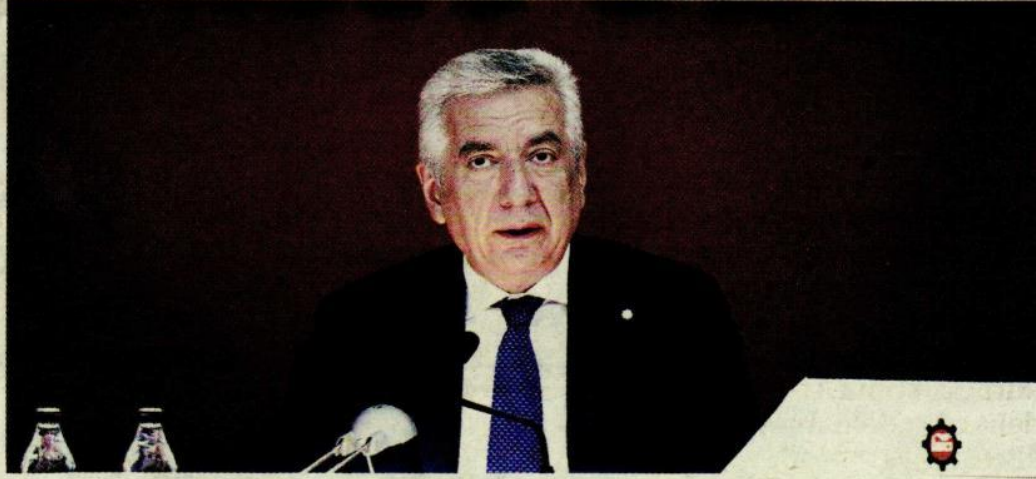

Sanayinin arzu ettiği

Türkiye'nin 500 Büyük sanayi Kuruluşu-2023 araştırmamızın sonuçlarına göre sanayi içinde orta yüksek ve yüksek teknoloji sanayilerin toplam payı yüzde 37,4'e çıkarak şimdiye kadarki en yüksek düzeyine ulaştı. Söz konusu veri, sanayi sektörümüz için uzun süredir arzu ettiğimiz teknolojik dönüşüm konusunda bizlere umut ışığı oldu.

Erdal BAHÇIVAN
İstanbul Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

ISO Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2023 araştırmamızın sonuçlarına göre bu yıl bizi en çok mutlu eden ve gelecek adına umutlandıran verisi teknoloji kullanımıyla ilgili oldu. Sanayimizin teknolojik yapısı hakkında önemli ipuçları veren bu tabloya baktığımızda, 2023 yılında yaratılan katma değer içerisinde en yüksek payı yine yüzde 33,9 ile orta-düşük teknoloji yoğunluklu sektörlerin aldığı görülüyor. Ancak bu grubun payı bir önceki yıla göre 3,8 puan azalmış. Benzer şekilde düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı da 0,2 puan düşüşle yüzde 28,7'ye gerilemiş durumda.

Buna karşılık orta-yüksek teknoloji sanayiler grubunun payı 3,1 puan artışla yüzde 30,3'e yükselirken, yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 0,9 puan artışla yüzde 7,1 çıkarak belirli bir ivmelenmeye işaret etti. Sonuç olarak orta-yüksek ve yüksek teknoloji sanayilerin toplam payının yüzde 37,4'e çıkarak şimdiye kadarki en yüksek

düzeyine ulaşması, sanayi sektörümüz için uzun süredir arzu ettiğimiz teknolojik dönüşüm konusunda bizlere umut ışığı oldu. Yine de günümüzün dijital ve yeşil dönüşüme dayalı uluslararası rekabet ortamında bunun henüz bir başlangıç olduğu ve artırılması için daha çok çaba sarf etmemiz gerektiği gerçeğini de göz ardı etmemeliyiz.

Ar-Ge harcamalarında sanayinin istekliliği var

İSO 500'deki Ar-Ge harcaması yapan kuruluşların sayısına baktığımızda, sanayimizin bu alanda daha istekli olması gerektiği açıkça görülüyor. **İSO 500'de** Ar-Ge yapan kuruluş sayısı 2018'e kadar kademeli bir artış gösterdikten sonra durağanlaşmıştı. 2021'de 265 olan Ar-Ge yapan kuruluş sayısı, 2022'de 260'a geriledikten sonra 2023'te yeniden 265'e çıkmış olsa da az önce ifade ettiğim teknolojiye dayalı nitelikli ve katma değer üretebilen bir sanayi için sanayi kuruluşlarının Ar-Ge'yi daha çok odaklarına almaları gerekiyor.

Ar-Ge yapan kuruluşlarımızın 2023 yılında yaptıkları harcamalara baktığımızda, önceki yıla

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu
5 Temmuz 2024 • Cuma

05 DÜNYA

teknolojik dönüşüme evriliyoruz

2021'de 265 olan Ar-Ge yapan kuruluş sayısı, 2022'de 260'a geriledikten sonra 2023'te yeniden 265'e çıkmış olsa da teknolojiye dayalı nitelikli ve katma değer üretebilen bir sanayi için sanayi kuruluşlarının Ar-Ge'yi daha çok odaklarına almaları gerekiyor.

göre yüzde 87,5'lik artışla 30 milyar TL'yi aşmış durumda. Benzer şekilde Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranının halen binde 4,8 olması, geçen iki yıla göre yaşanan artışa rağmen henüz bu alanda kat etmemiz gereken çok yol olduğunu ortaya koyuyor.

Üretimden satışlardaki büyüme düşük kaldı

İSO 500'de üretimden satışlar 2023 yılında yüzde 42,1 oranında artarak 4 trilyon 485 milyar liradan 6 trilyon 375 milyar liraya çıktı. 2021 ve 2022 yıllarına göre zayıf bir performans işaret eden bu artışın 2022 yılının sonundan itibaren geliyor olduğunu tahmin etmek zor değildi. Üretimden satışlarda büyüme bir önceki yıl yüzde 119 iken, 2023 yılında yüzde 42,1'e gerilemesinin nedenlerine baktığımızda, yavaşlayan küresel talep, 6 Şubat'ta ardı ardına yaşadığımız deprem felaketleri ve seçimler sonrasında ekonomi politikalarında yaşanan değişimin belirleyici rol oynadığını söyleyebiliriz.

Üretimden net satışlardaki asıl dramatik görüntüyü reel değişimlerde görmemiz mümkün. İSO 500 Büyük kuruluşlarının üretimden satışlardaki reel değişimlerine baktığımızda şu sonuç dikkat çekiyor: 2023 verileri yıl sonu tüketici enflasyonu ile arındırıldığında, üretimden satışların 2022 yılına göre reel olarak yüzde 13,8 oranında gerilediği görülüyor.

Reel değişimleri hesaparken son yıllarda hep yaptığımız gibi bu yıl da yıl sonu TÜFE enflasyonunu kullandık. Fakat diğer taraftan biliyoruz ki 2023 yılı boyunca yıllık enflasyon oldukça değişken bir seyir izledi. Hatırlamak gerekirse, yıl sonu enflasyonu TÜFE'de yüzde 64,77 iken, ÜFE'de yüzde 44,22 ile daha düşüktü. Yıllık ortalama enflasyon ise TÜFE'de yüzde 53,86, ÜFE'de yüzde 49,93 olarak gerçekleşti.

Üretimden satışlar maalesef enflasyonun altında kaldı

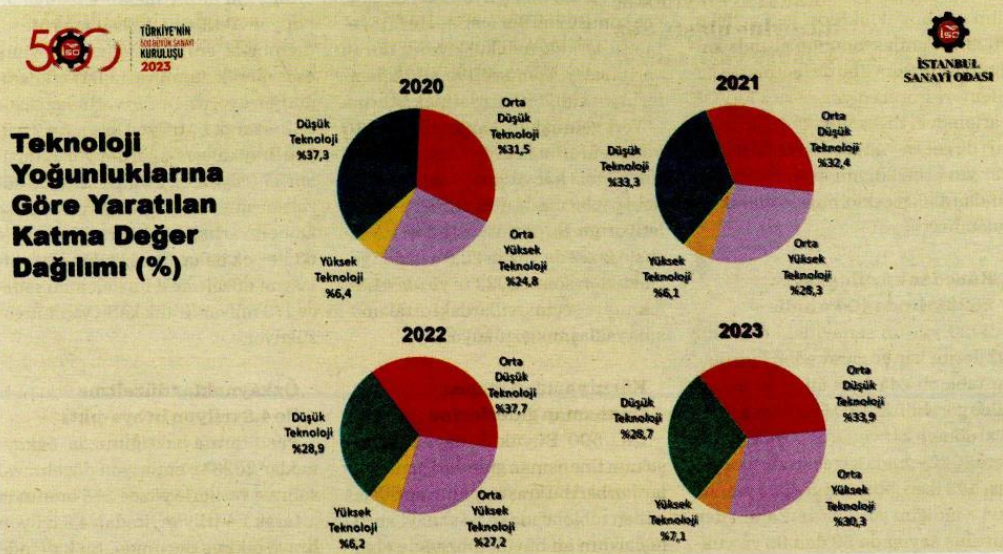
Sonuç olarak hangi göstergiyi kullanırsak kullanalım, 2023 yılında İSO 500'ün üretimden satışları enflasyo-

nun altında kalmış ve reel olarak gerileme göstermiş bulunuyor. Eğer bu hesaplama, ortalama TÜFE enflasyonu kullanılarak yapılsaydı reel gerileme yüzde 7,6 olacaktı. Öte yandan, üretimden satışların 50'lik gruplara göre dağılımına bakacak olursak; ilk 50 kuruluşun uzun yıllardır yüzde 50 bandında seyreden ağırlığının bu yıl da sürdüğü görülüyor.

İhracat performansına baktığımızda, zorlu küresel rekabet koşullarının etkisiyle İSO 500'ün ihracatının 2022 yılına göre yüzde 2,9 düşüş ile 95,1 milyar dolara gerilediğini görüyoruz. Hatırlayacak olursak, 2023 yılında zayıflayan küresel büyüme dinamiklerine rağmen ülkemizin ihracatı binde 5 oranında artarak 255,4 milyar dolara ulaşmıştı. Aynı yılda Türkiye sanayi ihracatı ise binde 2 düşüşle 245,6

Üretimden satışların ilk 10'una iki yeni firma girdi

İSO 500 çalışmasında 2023 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluşumuz 484 milyar liralık satışlarıyla Tüpraş oldu. Bu kuruluş uzun yıllardır sürdürdüğü liderliğini 2023 yılında da korudu. 2023 yılında üretimden satışlara göre ikinci büyük kuruluş 238 milyar lira ile Ford Otomotiv oldu. Üçüncü sırada ise yaklaşık 227 milyar liralık üretimden satışlarıyla Star Rafineri yer aldı. İSO 500'ün ilk 10'unda yer alan şirketlerde 2022 yılına göre iki önemli değişiklik oldu. Geçen yıl ilk 10'da yer almayan Mercedes-Benz ve Gramaltın Kıymetli Madenler ilk 10'a yükselme başarısını gösterdi.

DÜNYA

06

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

5 Temmuz 2024 • Cuma

milyar dolara gerilemişti. Görüldüğü üzere 2023 yılında İSO 500 ve genel olarak Türkiye sanayi sektörü, ihracat pazarlarındaki durgunluktan olumsuz etkilenmiş gözüküyor. Yine de İSO 500'ün Türkiye sanayi ihracatı içindeki payına baktığımızda; bu oranın yüzde 38,7 ile yüzde 40 bandına yakın seyrettiğini görüyoruz.

Kârlılık da zayıf kaldı

2023 yılında İSO 500'ün satışlarının yanı sıra kârlılıklarının da zayıf kaldığına işaret ediyor. Şöyle ki; 2023'te İSO 500'ün faaliyet kârı yüzde 39,7 oranında artarak; 671 milyar liradan 937 milyar liraya çıktı. Buna karşılık faaliyet kârlılığı oranı, 0,3 puan düşüşle yüzde 12,8'den yüzde 12,5'e geriledi. İSO 500 kuruluşlarının bir diğer kârlılık göstergesi olan faiz, amortisman ve vergi öncesi kârı yüzde 45,5 artışla 808 milyar liradan 1 trilyon 175 milyar liraya yükseldi. Aynı yılda FAVÖK kârlılığı oranı 0,3 puan artışla yüzde 15,4'ten yüzde 15,7'ye çıktı.

Son olarak, İSO 500'deki vergi öncesi kâr ve zarar toplamının yüzde 32,9 artarak 485 milyar liradan 645 milyar liraya yükseldiğini görüyoruz. Ancak satış kârlılığı oranının 0,7 puan düşüşle yüzde 9,3'ten yüzde 8,6'ya inmesi dikkat çekiyor. Görüldüğü üzere tüm kâr büyüklüklerindeki artışlar, 2023 yılı enflasyonunun altında kalmış bulunuyor ve bu da reel olarak gerilemeye işaret ediyor. Ayrıca FAVÖK haricindeki diğer tüm kârlılık rasyoları da geçen yıla göre daha düşük bir kâr yılı geçirildiğini göstermesi açısından dikkat çekici bir veri olarak görülebilir.

Kâr eden kuruluş sayısı
2023 yılında 404'e indi

2023 yılının sanayideki olumsuz etkilerini kâr ve zarar eden kuruluşlar tablomuzda daha anlaşılır bir şekilde görebiliriz. İSO 500'de vergi öncesi dönem kâr ve zarar büyüklüğüne göre 2022 yılında kâr eden kuruluş sayısı 442 iken, bu sayının 2023 yılında 404'e indiğini görüyoruz. Zarar eden kuruluş sayısı da 58'den 96'ya yük-

İSO 500'de vergi öncesi dönem kâr ve zarar büyüklüğüne göre 2022 yılında kâr eden kuruluş sayısı 442 iken, bu sayının 2023 yılında 404'e indiğini görüyoruz. Zarar eden kuruluş sayısı ise 58'den 96'ya yükseldi.

selmiş durumda. Bu sayı, 2018 sonrasındaki en yüksek değer olarak dikkat çekiyor. Diğer taraftan, operasyonel kârlılığı gösteren faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr ve zarar büyüklüğünü esas aldığımızda ise kâr elde eden firma sayısının 1 adet artışla 490'a çıkarak yüksek seviyesini koruduğunu görüyoruz.

2023'ün en çarpıcı gelişmesinin, uzun yıllardır ilk kez net kambiyo zararının ortaya çıkması olduğunu söylememiz mümkün. Buna karşılık kambiyo işlemleri haricindeki diğer gelirlerden elde edilen net kâr, 282 milyar liraya çıkarak kur zararını fazlasıyla telafi etmiş. Bu sayede toplam faaliyet dışı gelirlerin net satışlara oranının yüzde 2,1'den yüzde 3,6'ya çıktığı anlaşıyor. Bu noktada, söz konusu gelirler içerisinde faiz, temettü, iştirak, menkul kıymet, duran varlık satışı, komisyon vb. gibi kalemlerin yer aldığını hatırlatmak isterim.

Yeri gelmişken, sanayinin son 10 yıldaki üretim faaliyeti dışı gelirlerinin dönem kâr ve zarar toplamı içindeki paylarına da dikkatinizi çekmek istiyorum. Bu pay, üst üste dört yıl düşüşle 2022'de yüzde 22,9'a kadar geriledikten sonra 2023'te yüzde 41,3'e çıkmış ve geçmiş yıllardaki ortalama-sına yaklaşmış gözüküyor.

Kârın yaridan fazlası
finansman giderlerine

İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun finansman giderleri, uzun yıllardan beri bu araştırmanın en dikkat edilen tablolarından ve sanayi kuruluşlarının en büyük mücadele alan-

larından biri. Buraya baktığımızda; İSO 500'ün finansman giderlerinin 2023'te yüzde 92,5 oranında artarak 277 milyar liradan 533 milyar liraya yükseldiğini görüyoruz.

Böylece finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 15,6 puan artışla yüzde 41,3'ten yüzde 56,9'a çıkmış durumda. Son 12 yıllık ortalamanın yüzde 57 olduğu düşünüldüğünde; yıllardan beri hep işaret ettiğimiz üzere sanayicinin elde ettiği kârın yarısından fazlasını finansman giderlerine ayırmak gerçeği ile yüz yüze kalmaya devam ettiğinin altını bir kez daha çiziyoruz.

Duran varlık artışı enflasyon
düzeltilmesi kaynaklıydı

Firmaların varlık ve kaynak yapı-sındaki gelişmelere baktığımızda ise 2023 yılında hayatımıza giren "enflasyon düzeltmesinin" yansımalarını burada da görüyoruz. Söz konusu uygulama nedeniyle firmaların bilanço büyüklüklerinin önemli ölçüde etkilendiğini hatırlatmak istiyorum. Nitekim 2023 yılında enflasyon düzeltmesi sonrası verilere bakıldığında, İSO 500'ün aktif toplamının yüzde 126 artarak 3,9 trilyon liradan 8,8 trilyon liraya yükseldiği görülüyor. Bu artışın 2,9 trilyona yakın kısmı enflasyon düzeltmesinden kaynaklanıyor. Aktiflerin alt kalemlerine indigimizde, enflasyon düzeltmesinin esas olarak duran varlıkları etkilediğini görüyoruz. Duran varlıklar yüzde 242 artarak 1,4 trilyon liradan 4,7 trilyon liraya ulaşmış görünüyor. Bu artışın 2,7 trilyonluk kısmı enflasyon düzeltmesine bağlı olarak gerçekleşmiş. Dönen varlıklardaki artış ise yüzde 63 ile çok daha düşük kalmış ve enflasyon düzeltmesi bu kalemden sadece 173 milyar liralık katkı yapmış gözüküyor.

Özkaynaklar düzeltme
ile 4,8 trilyon liraya çıktı

Pasif tarafa baktığımızda, özkaynaklar 2023'te enflasyon düzeltmesi sonrası verilere yüzde 245 oranında artarak 1,4 trilyon liradan 4,8 trilyon liraya çıkmış durumda. Bu kalemden

Anadolu lehine
bir dağılım var

İSO 500'de yer alan kuruluşları bağlı olduğu oda bilgilerine göre sıraladığımızda, dağılımın Anadolu lehine değişmeye devam ettiğini görüyoruz. Son yıllarda sayısal olarak düşüş eğiliminde olmasına karşın en büyük pay 151 firma ile halen İstanbul Sanayi Odası'na ait. İstanbul'u 45 kuruluş ile Ankara Sanayi Odası izliyor. Bu odalarımızın ardından Ege Bölgesi Sanayi Odası ve Kocaeli Sanayi Odası 38'er kuruluşla sıralamada yer alıyor. Daha sonra 29 kuruluş ile Gaziantep Sanayi Odası, 16 kuruluş ile Bursa Ticaret ve Sanayi Odası, 14 kuruluş ile de Kayseri Sanayi Odası geliyor.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

5 Temmuz 2024 • Cuma

07

DÜNYA

enflasyon düzeltilmesinin etkisi 2,8 trilyon ile oldukça yüksek.

Toplam borçlardaki etki ise düzeltilmenin parasal olmayan kıymetlere uygulanmış olması nedeniyle çok daha düşük düzeyde gerçekleşmiş. Şöyle ki; düzeltme sonrası verilerle toplam borçlar yaklaşık yüzde 60 artarak 2,5 trilyon liradan 4 trilyon liraya çıkarırken, düzeltilmenin etkisi 31 milyar lira ile sınırlı kalmış. Burada gördüğünüz borç/öz kaynak ilişkisi tablosunda; enflasyon düzeltilmesinin etkisiyle İSO 500'ün kaynak yapısında özkaynaklar lehine önemli bir gelişme sağlandığı açıkça görülüyor.

2022'de yüzde 35,7 olan özkaynak payı, 2023'te düzeltme yapılmaması halinde yüzde 33,2'ye düşecek iken, düzeltme sonrası yüzde 54,5'e yükseliyor. Başka bir ifadeyle enflasyon düzeltilmesi İSO 500'ün bilançosunda özkaynak payını 21,3 puan artırarak toplam borçların üzerine çıkarıyor. Bu noktada enflasyon düzeltilmesi uygulamasının, işletme bilançolarının gerçeğe yaklaşması ve finansal göstergelerin daha sağlıklı bir şekilde yorumlanması açısından önemi de ortaya çıkmış oluyor.

Borçların alt kalemlerindeki gelişmeleri incelediğimizde, İSO 500'de mali borçların yüzde 54 artışla 1,3 trilyon liradan 2 trilyon liraya çıktığını görüyoruz. Diğer borçlarda ise yüz-

de 66'ya yakın bir artışla 1,2 trilyon liradan yine 2 trilyon liraya yükseliş söz konusu. Biraz önce de belirttiğim üzere enflasyon düzeltilmesinin yalnızca parasal olmayan kıymetlere uygulanması nedeniyle mali borçlar hiç etkilenecekken diğer borçlardaki etki ise yüzde 1,6 ile oldukça sınırlı kalmış gözüküyor. Enflasyon düzeltilmesi, bilançoların aktif tarafında duran varlıklar, pasif tarafında ise özkaynaklar üzerinden önemli bir değişim yarattı. Bu da daha güçlü bir kaynak yapısının ortaya çıkmasını sağladı.

Devreden KDV sorunu yük olmaya devam ediyor

Borçların gelişimine baktığımızda, 2021 ve 2022 yıllarına benzer şekilde 2023'te de diğer borçların mali borçlardan daha hızlı arttığını görüyoruz. Bu durum muhtemelen geçtiğimiz yılın ikinci yarısında finansmana erişim koşullarında yaşanan sıkışıklamanın etkilerini yansıtır. Diğer taraftan vade yapıları incelendiğinde ise kısa vadeli mali borçlardaki artışın yüzde 53 ile uzun vadeli mali borçlardaki yüzde 56'lık artışın hafif altında kaldığı dikkat çekiyor. Bununla birlikte, kısa vadeli mali borçların toplam borçlar içerisindeki payı yüzde 51,7 ile uzun vadeli borçların üzerinde kalmış ve önceki yıla göre önemli bir değişim kaydetmemiş durumda.

İSO olarak her fırsatta dile getirdiğimiz "devreden KDV" sorununuz hala devam ediyor. 2023 yılında İSO 500'ün devreden KDV yükü, enflasyon düzeltilmesi sonrası verilerle yüzde 36,5 oranında artarak 67 milyar liraya yaklaşmış durumda. Söz konusu artış, enflasyonun altında kalması bakımından geçtiğimiz yıllara göre bir nebze daha pozitif tablo sunsa da biz bu döngüyü, sanayi kuruluşlarımızın, devlete sıfır faiz ve sonsuz vade ile borç vermesi olarak tanımlamayı sürdürüyoruz. Özellikle enflasyonun yüksek seyrettiği dönemlerde, KDV alacaklarının iadesi geciktikçe bu durum firmalarımızın nakit akışı açısından daha önemli bir yük haline geliyor.

Sermayenin tabana yayılması oldukça önemli

Sermayenin tabana yayılması ve özellikle sanayi kuruluşlarının kaliteli finansal kaynağa erişimi açısından şirketlerin halka açılmaları önemli. Burada kayda değer gelişmelerin olması ise bizlere mutlu ediyor. Çünkü son yıllarda sanayi kuruluşlarında nitelikli finansmana erişim bağlamında hisselerini halka açma seçeneğini kullanma eğiliminin arttığını görüyoruz. 2023 verileri, bu eğilimin İSO 500 kuruluşlarına da yansıdığını işaret ediyor. İSO 500 içinde hal-

Ana metaller ve makine imalat sanayii en fazla paya sahip

İSO 500'ün sektörel dağılımına baktığımızda Odamız tarafından oluşturulmuş olan 10'lu sektör gruplandırmasına göre şöyle bir dağılım ortaya çıkıyor: 2023'te üretimden satışlara göre en yüksek paya sahip olan sektör yüzde 22,5 ile "ana metaller ve makine imalatı sanayii" olurken bu sektörün payı geçen yıla göre 0,9 puan azalmış durumda. Yüzde 19,7 ile ikinci sırada yer alan "kimyasal ürünler, plastik ve kauçuk ürünleri" sektörünün payı da geçen yılın 3,6 puan altında kaldı. Üçüncü sırada ise geçen yıla göre payını 3,7 puan artırarak yüzde 17,7'ye çıkaran "kara, deniz taşıtları ve yan sanayii" bulunuyor.

ka açık kuruluşların sayısı 2017-2021 döneminde 65-69 bandında seyrettiikten sonra 2022'de 8 adet, 2023'te 12 adet artarak 85'e yükseldi. Böylece İSO 500 içinde halka açık kuruluş sayısı bugüne kadarki en yüksek düzeyine ulaştı.

Sanayi şirketlerimizin halka açılmaya dönük ilgisinin 2024'te de sürdüğünü görüyoruz ve bu süreci sanayi firmalarımızın sermaye piyasası araçlarını daha fazla kullanması açısından olumlu buluyoruz. Türk sanayi sektöründe yabancı sermaye paylı kuruluşlar önemli bir rol oynamaya devam ediyor. 2010'lu yıllarla birlikte düşüş eğilimi gösteren yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 2023 yılında 8 adet artışla 116'ya yükselmesini, İSO 500'ün olumlu göstergelerinden biri olarak görüyoruz. Bu artıştan yabancı sermaye paylı kuruluşların temel göstergeler içindeki payları da pozitif etkilenmiş gözüküyor.

SANAYİCİDEN ÜRETİM İÇİN SEFERBERLİK ÇAĞRISI:

Alıp satmayalım yapıp satalım

AYSAD Başkanı Sait Salıcı'nın "Alıp satmak yok, yapip satmak var" sloganıyla yerli üretime destek çağrısı diğer sektör başkanlarından da karşılık buldu. Türk sanayici 'bu dönemi' ayakta atlatabilmek için üretim gücünü korumak istiyor.

Nurdoğan A. ERGÜN

nurdogan.arslan@dunya.com

AYSAD Başkanı Sait Salıcı'nın 'sanayici bu dönemde sahipsiz kaldı' çıkışıyla yeniden gündeme taşıdığı maliyet ve ithalat baskısı, başta ayakkabı olmak üzere birçok alanda Türkiye'nin üretim kaslarını zayıflatıyor. Üretim gücünü korumak isteyen sanayici, bu kaslarını güçlendirecek adımların atılmasını bekliyor. Bir taraftan pazar arayışında olan, finansman maliyetleriyle boğulan üretici diğer taraftan ucuz ithal ürünler karşısında yerli sanayinin desteklenmesini beklerken, bunun da uçtan uca yazılmış politika tedbirleri ile desteklenmesi gerektiği üzerinde duruyor. "Alıp satmak yok, yapip satmak var" sloganıyla yerli üretime destek çağrısı yapan AYSAD Başkanı Sait Salıcı, "Sanayicimiz belki de Sanayi Devrimi'nden sonra ilk

TRISAD BAŞKANI MUSTAFA BALKUV: Siparişlerin yüzde 70'i yurtdışına kayıyor

Triko **Sanayicileri** Derneği (TRISAD) Başkanı Mustafa Balkuv, yerli markaların siparişlerini %70 yurtdışına kaydığını belirtti. Balkuv, "Firmalar kur düşüklüğü sebebiyle tamamen Uzakdoğu ve Mısır'dan tedarik başladı. Bu firmalara üretim yapan ve birçoğu da Anadolu'da olan üreticiler ve onların alt üreticileri hızla kapanıyor. Büyük yatırımlarla kurulan ve yok parasına satılmak zorunda kalan bu tesislerin bir daha kurulma ihtimalini görmüyorum" yorumunu yaptı. Türkiye'nin ihracat ve istihdam oranı en yüksek ekonomisinin bir daha oluşamayacak şekilde yok olduğunu belirten Balkuv, "İç piyasada satışların düşmesi ve finansmana erişimin zorlanması perakende sektörünü zora soktu" dedi. İmalatçının %79'a varan kredi faiz oranlarıyla süreci devam ettiremediğine işaret eden Balkuv, "Fason üretim yapan alt üreticiler kapanıyor. **Sanayici** ülke ekonomisine değer yaratmaya çalışırken, bir başkası evinde oturup, bankadan aldığı faizle **sanayiciden** daha fazla para kazanıyorsa, ya sistemde bir problem var ya da yatırımı yapan **sanayicilerde** dedi.

ZÜCADER BAŞKANI MESUT ÖKSÜZ: Hammaddemiz dünya fiyatlarının üzerinde

Hammade konusunda yaşanan sorunlara dikkat çeken Züccacılar Derneği (ZÜCADER) Başkanı Mesut Öksüz, paslanmaz çelikte üretim yetersiz olduğu için ürünün yarıdan fazlasının ithal edilmek zorunda olduğunu söyledi. Öksüz, "Paslanmaz çelik ithalatındaki gümrük vergisinin %12'ye çıkartılması firmalarımızı zor durumda bırakıyor. Üreticilerimiz dünya fiyatlarının üzerinde fiyatlarla hammadde tedarik etmek durumunda" dedi. Yıllık 6 milyar dolar aşkın ihracat gerçekleştiren züccacı sektöründe metal mutfak eşyaları ihracatının 1 milyar dolar olduğunu açıklayan Öksüz, "İhracatta dünya sıralamasında ki yerimiz 4.tü. İthalatımız sadece 100 milyon dolar. Dünya metal mutfak eşyaları ihracatı 40 milyar dolar. Bu büyük pastadan her geçen gün daha fazla pay alabiliriz" dedi.

135.4 milyar \$
Türkiye'nin 6 aylık ihracatı

38.8 milyon \$
Hazıranda
pariteden
kaynaklı
yaşanan
kayıp değeri

Yurtdışından alışveriş de online tarafta artıyor

Online pazar yerleri ya da global markaların kendi internet sitelerinde ürünlerin Türkiye fiyatının altında seyretilmesi, alışveriş tercihlerini bu yöne kaydırıyor. BKM ilk çeyrek verilerine göre, yerli kredi kartlarının yurtdışı kullanımı 83 milyon 899 bin 712 adetle 80 milyar 323 milyon TL'ye ulaştı. 2023'ün aynı döneminde 60 milyon 700 bin 699 adetle 34 milyar 143 milyon TL'lik alışveriş yapılmıştı.

ÜRETİM GÜCÜNÜ KORUMAK İSTEYEN SANAYİCİDEN İTHALATA KARŞI ORTAK SES:

Alıp satmayalım yapıp satalım

AYSAD Başkanı Sait Salıcı'nın '**sanayici** bu dönemde sahipsiz kaldı' çıkışıyla yeniden gündeme taşıdığı maliyet ve ithalat baskısı, başta ayakkabı olmak üzere birçok alanda Türkiye'nin üretim kaslarını zayıflatıyor. Salıcı'nın "Alıp satmak yok yapıp satmak var" sloganıyla yerli üretime destek çağrısı, diğer sektör başkanları tarafından da destek buldu.

AYSAD BAŞKANI
SAİT V. SALICI:

Sadece pansuman değil kalıcı tedavi bekliyoruz

"**Sanayicimiz** belki de Sanayi Devrimi'nden sonra ilk defa bu kadar zor günler geçiriyor" diyen AYSAD Başkanı Sait Salıcı, ayakkabı sektörünün emek yoğun bir sektör olduğunu belirtti ve ekledi: "Türkiye'nin de yaklaşık yüzde 30'u kırsal kesime sahip ve emek yoğun işlere ihtiyacımız var. Bu anlamda her türlü zorluğa rağmen katma değeri, yüksek teknoloji ürün yapmaya çalışıyoruz." Bu noktada "Herkes İHA, SİHA yapamaz" yorumunu yapan Salıcı, şöyle devam etti: "**Sanayici** ekonomist oldu, sosyolog oldu, psikolog oldu. Herkesin önünde televizyon, açık gözler, kurlar ne oldu, faizler ne

durumda, borsa indi mi çıktı, faiz ne olacaktı. Bunları düşünen bir **sanayicinin** yüksek teknoloji ve katma değerli ürün yapmasını bekleyemeyiz. **Sanayici** bu dönemde sahipsiz kaldı. Teker teker kapatmalar başladı 30-40 yıllık firmalar özellikle içişinde çıkamaz oldular. Bunun yanı sıra konkordato sesleri duyuluyor."

Ayakkabı sektörünün bu dalga ile bir kez daha karşılaştığı sektörün tamamıyla kaybedileceğini vurgulayan Salıcı, bu durumun sadece ayakkabı değil tüm sektörlerde aynı olduğunu söyledi. Salıcı, sözlerine şöyle devam etti: "Ankara'nın öncelikle üretici

mi olacağız, yoksa ithalatçı mı buna karar vermesi gerekiyor. İthalatımız geçen yıla göre yüzde 150 artış gösterdi. Bunun için önlem başvurularımızı yaptık, en hızlı şekilde referans fiyat uygulaması getirilmesi gerektiğini talep ettik. Fakat yasal kalıcı reformlarla değişikliklere ihtiyacımız var. Bu sadece bir pansuman tedavi oluyor, kesin çözüm sağlanmamış oluyor."

Nurdogan A. ERGUN
nurdogan.arslan@dunya.com

Global pazarlarda yaşanan daralmanın da etkisiyle zorlu bir süreçten geçen Türkiye **sanayisi**, "bu dönem" ayakta atlatılabilmek için üretim gücünü korumak istiyor. Daha ekonomik olması nedeniyle başta ayakkabı olmak üzere ithal ürünlerin iç piyasada artması, yerli üretimin kaslarını zayıflatıyor. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından açıklanan **İSO 800** araştırmasında da artan ithalata dikkat çekilerek "İthalattaki sert artışın etkisiyle dış talebin büyüme katkısı negatif oldu" ifadelerine yer verildi. Ekonomik darboğazın yaratıldığı olumsuz tabloyu iyiden iyiyeye hissettirmeye başlayan üretici, harekete geçti. Ayakkabı Yan **Sanayicileri** Derneği (AYSAD) Başkanı Sait V. Salıcı'nın "Alıp satmak yok yapıp satmak var" sloganıyla yerli üretime destek çağrısı, birçok sektör temsilcisi tarafından da karşılık buldu.

'İhracat düşüklüğü sürpriz değil' **Sanayide** kullanılan ara maddenin yanında bitmiş ürün ithalatının da artmasından endişelenen **sanayici**, döviz kurunun enflasyonun altında kalmasının bunu tetiklediğine işaret ediyor. **Sanayici**, gelecek günlerde ithal ürün sayısında artış yaşanacağı uyarısında bulunuyor. Öteyandan Türkiye'nin ihracatında haziran ayı verilerinin düşük gelmesinin 'sürpriz' olmadığını söyleyen **sanayiciler**, ikinci yarından kaygılı. Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) verilerine göre, Kurban Bayramı tatilinin de etkisiyle haziran ayı ihracatı yüzde 10.6 oranında düşüş gösterdi. Haziran ayı ihracatı 18.6 milyar dolar oldu. 2024'ün ilk yarısındaki ihracat 125.4 milyar dolara, 12 aylık ihracat ise 257.8 milyar dolara ulaştı.

TETSİAD BAŞKANI HASAN HÜSEYİN BAYRAM: Tünelin ucunun aydınlatılması lazım

"Sektör olarak 'Alıp satmak yok yapıp satmak var' çağrısına sonuna kadar katılıyor ve kesinlikle yerli üretimin daha fazla desteklenmesini istiyoruz" diyen Türkiye Ev Tekstili **Sanayicileri** Derneği (TETSİAD) Başkanı Hasan Hüseyin Bayram, özellikle tekstil gibi emek yoğun sektörlerin daha fazla desteğe ihtiyacı olduğunu söyledi. Bayram, "Çünkü maliyetlerdeki artışlar, tedarik sorunu gibi durumların dışında ülkemizde son yıllarda yaşanan nitelikli personel bulma sorunu da

yaşıyoruz. Bu da üretimde, dünya pazarındaki rakiplerimize karşı geride kalmamızı sağlıyor. Tünelin ucu görünmüyor. Bu tünelin aydınlatılması lazım" dedi. Şuanda üretimin darboğazda olduğunu işaret eden Bayram, "Özellikle bugün gelen ilave maliyetlerin bu döviz kuruyla karşılanması mümkün değil. Döviz kuru serbest piyasada gerçek değerine gelmeli veya ihracatçının döviz kuru, primli olarak merkez bankası tarafından alınmalı. Tüm bu nedenler üretimi

etkileyen yavaşlatan ve çözümü bulunmazsa üretimi durduracak duruma getirecek ciddi sorunlar. Öncelik bu konulara verilirse, üreticilerin önündeki büyük sorunlar çözüme kavuşmuş olacak. Böylece ülkemiz üretimde ve ihracatta potansiyelinin de üzerine çıkacak" diye konuştu.

TRISAD BAŞKANI MUSTAFA BALKUV: İthalat frenlenmeli iç talep artırılmalı

Konfeksiyon Yan **Sanayicileri** Derneği (KYSD) Başkanı Murat Özpehlivan, "Sektör olarak uzun yıllardır dünyanın ikinci büyük üreticisi ve ihracatçısı konumundayız. Kendi koleksiyonlarımızı geliştirebilir, tam entegre **sanayi** tesisleriyle doğaya ve insana saygılı üretim gerçekleştiren ülkemizin gurur kaynağı diyebileceğimiz örnek bir endüstri dalıyız" dedi. Özpehlivan, sektörün yerel ve küresel talebin daraldığı, konkordatoların arttığı, işçilik ve genel giderlerin zirve yaptığı, döviz kurunun düşük, faizlerin ise çok yaptığı bir dönemde haksız rekabete maruz kaldığı ithal ürünlere karşı korunmasını 'elzem' olarak nitelendirdi. "Eğer lokal ve globalde istediğimiz talep seviyesini yakalayamıyorsa ülke olarak kendi talebimizi kendimiz yaratmalıyız" diyen Özpehlivan, "Bu da kuşkusuz sektörümüzü düşürsün rekabete maruz bırakan ithal ürünlerin ilave vergi ve önlemlerle önünün kesilmesiyle mümkün. Firmalarımız ağır giderler altında ezilirken maalesef kapasite kullanımları oranları beklenen seviyelerde gerçekleşmiyor. Bu şartlar altında kökleri on yıllar öncesine dayanan kıymetli ve seçkin sektör firmalarımız birliklerini ve kaynaklarını tüketmeye başladılar. Bu ekonomik gidişat ve iktisadi süreç hem sektörümüz hem de ülkemiz açısından sürdürülebilir değil" vurgusu yaptı.

%150
Ayakkabı ithalatındaki
artış oranı

%10.6
Haziran ayı ihracat
düşüş oranı

1.41 dolar
Kilogram birim
ihracat değeri

Deprem felaketi ve zorlu koşullara rağmen Gaziantep'ten büyük başarı

Bozulan tedarik zinciri, navlun ve hammadde fiyatlarındaki artışlar, yüksek maliyetlere rağmen Gaziantep'ten büyük başarı

Adnan ÜNVERDİ
Gaziantep Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İSO 500 listesi açıklandı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2023 Araştırması"na göre Gaziantep'ten 29 firma listede yer aldı. Listeye göre, önceki yıl 28 olan firma sayımızın bu yıl 29'a yükselmesi ve iller bazında 5. sırada yer almamız memnuniyet vericidir. 6 Şubat 2023 tarihinde şehrimizde ve bölgemizde meydana gelen deprem felaketinin yıkıcı etkileri başta olmak üzere küresel sorunlarla mücadele eden firmalarımızın sergilediği performans, kent ve ülke ekonomimizin büyümesine ve kalkınmasına önemli katkılar sunmaktadır.

İskenderun Limanı'nda deprem nedeniyle çıkan yangın ve buna bağlı ola-

rak Mersin Limanı'ndaki yoğunluğun dış ticaretimize olumsuz etkileri, uluslararası ticarete bozulan tedarik zinciri, lojistik ve konteyner sorunları, navlun ve hammadde fiyatlarındaki artışlar, krediye ulaşım ve yüksek maliyetlere rağmen Gaziantep'ten büyük bir başarı göstermiş, üretim, ihracat ve istihdamını sürdürmüştür. Bundan sonrası için de **sanayimizin** gelişerek büyümesi, ülke kalkınmasına daha fazla katkıda bulunabilmek için yeni yatırım alanlarının desteklenmesi, savunma **sanayisine** yönelik sürdürdüğümüz çalışmalar kapsamında bu alanın şehrimizde geliştirilmesine destek verilmesini istiyoruz. Ayrıca şehrimiz ve bölgemiz ticaretinde dönüm noktası olacak olan ve ihalesi yapılan Amanos Tünel Projesinin hızlandırılarak İskenderun Limanına olan mesafenin kısalması kritik önem taşıyor. Yine ka-

mu tarafından alınan kararlarda bölgemizde yaşanan depremin devam eden olumsuz etkilerinin göz önünde bulundurulması gerekiyor. Sorunlarımız olsa da yeşil üretime geçiş ve dijitalleşme geri planda kalacak bir konu değildir. Özellikle ihracatçı firmalarımızın sürdürülebilirliği için bunlar birer zorunluluktur. Bu doğrultuda önemli mesafeler kat eden firmalarımız var ve bizim hedefimiz omuz omuza verip bu süreci hep birlikte başarmaktır. Gaziantep **Sanayi Odası** olarak sürdürülebilir **sanayi** için, yeşil dönüşüm, dijitalleşme, verimli üretim, yapay zeka, e-ticaret konularında çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Bu sayede **İSO 500** listesindeki firma sayımızı daha da artıracacağız. Bu vesile ile Türkiye'nin 500 büyük **sanayi** kuruluşu arasında yer alan, şehrimize büyük bir gurur yaşatan tüm firmalarımızı tebrik ediyorum.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

5 Temmuz 2024 • Cuma

41

DÜNYA

Elektronik sektörü, Türkiye için önemli gelişme potansiyeline sahip

Elektronik sektörü ihracata dönük, teknoloji yoğun, katma değeri yüksek, yerel kaynakları azami seviyede kullanan, dijital dönüşümü odağına alan bir üretim yapısıyla dünyanın önemli üretim merkezlerinden birisi olarak Türkiye için önemli bir gelişme potansiyeline sahip.

Yaman TUNAOĞLU
Türk Elektronik Sanayicileri
Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi işletmesinin sıralandığı, son yayınlanan İSO listesine göre bu firmaların 2022 yılındaki üretimden satışları GSYH'nın yaklaşık yüzde 30 olarak gerçekleşmiş. Elektronik sektörü büyüklük açısından 16'ncı sırada yer alıyor ve GSYH'nın yüzde 0.05'ini oluşturuyor.

Teknoloji tabanlı sanayi yüksek refah düzeyini gösterir

Teknoloji tabanlı sanayi alanındaki gelişim, ülkenin iç ve dış ticaret hacmini belirlediği için stratejik bir öneme sahip. Gelişmemiş sanayiler ülkelerin dışa bağımlılığını artırırken, gelişmiş sanayiler ise ülkelerin refah seviyesine doğrudan etki ederek kitli rol oynuyor. Burada sadece sanayideki üretim ve ciro artışı değil, uzun vadeli rekabetçilik için hangi sanayi sektörünün hangi oluşumlarla, nasıl ve ne hızda geliştiği de uzun soluklu, sürdürülebilir başarı için önemli. Bu tablo Türkiye'nin önünde önemli evreleri olduğunu gösteriyor.

Teknolojinin, verimliliğin ve rekabetçiliğin artırılması şart

İmalat sanayi açısından bakarsak milli gelirin 2003-2022 dönemindeki yüzde 5,4'lük reel ortalama büyüme hızına karşın aynı dönemde imalat sanayii yüzde 6,1 büyüyerek refaha daha fazla katkıda bulunmuş. Bu kapsamda, özellikle teknoloji tabanlı sektörel önceliklendirme yaklaşımıyla verimlilik artışı dinamik kılacak teknolojik yenilenmenin hızlandırılması ve istikrarlı büyümenin dinamiği olarak değerlendirilen sanayimiz için yapısal dönüşümün sağlanması amacıyla öncelikli sektörler belirlenmesi önemli. Ayrıca, yeşil ve dijital dönüşümü destekleyecek politikalarla uluslararası doğrudan yatırımlar için daha cazip, Ar-Ge ve teknoloji transferinin sağlandığı dinamik bir üretim yapısı oluşturularak küresel düzeyde ortaya çıkan imkanlardan azami ölçüde faydalanmak gerekiyor.

Türkiye'nin 2024 ile 2028 arasındaki dönemi kapsayan 12. Kalkınma Planında da öncelikli yedi sektörden birisi de elektronik sektörü... Elektronik, iş hayatından ev yaşamına, sağlık sektöründen otomotive, bilişimden tarım sektörüne kadar pek çok kategorinin ayrılmaz bir parçası durumunda. Yeni dönemde gelişmiş sensörlerle ve yapay zekayla desteklenen elektronik cihazlar ise çok farklı alanlarda önemli çözümler haline geldi. Dolayısıyla elektronik alanındaki sanayileşme ve gelişim diğer sektörleri de yakından ilgilendiriyor.

Doğru hamleler ile Türkiye elektronikte öncü olabilir

Elektronik sektöründeki yatırımları, teknolojik gelişmeleri ve nitelikli insan kaynağı ile Türkiye'nin elektro-

Teknoloji tabanlı sektörler öncelik verip, verimlilik artışı dinamik kılacak teknolojik yenilenme hızlandırılmalı. Ayrıca sanayimiz için yapısal dönüşümün sağlanması amacıyla öncelikli sektörlerin belirlenmesi önemli.

nik alanında öncü bir ülke haline gelmesi mümkün. Ancak burada yapılması gereken işlerimiz var. Bunların bir kısmı yönetimler tarafından yapılabilecek regülasyon ve teşvikler olmakla birlikte, bir kısmı da özel sektör firmalarının ve STK'ların yapması gereken işlerden oluşuyor. Hem gelişen ve büyüyüp çok fazla dala ayrılan teknolojiler kapsamında, hem de sınırlı kaynakların verimli kullanımı için iş birliği ekonomisini geliştirmemiz gerekiyor.

Yatırım olanaklarının artırılmasını hedefliyoruz

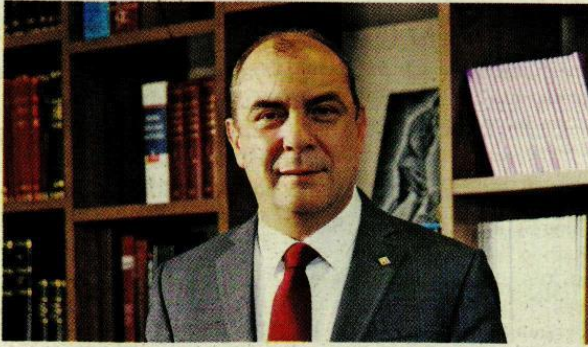
TESİD olarak, Türkiye'deki elektronik sanayi ve bilgi teknolojilerinin güçlenmesi için kamu kesimi dahil sanayici, iş ve bilim insanlarını 'iş birliği' için bir araya getiren ve bu yolla hem sektörün hem de ülkemizin ekonomik kalkınmasının önünü açmaya çalışan bir derneğiz. Teknolojik yaratıcılığı teşvik ederek, rekabet gücü yüksek, kaliteli, verimli ürün, hizmet ve bilgi üretimi için üniversite, sanayi, devlet ve çalışanların aynı hedefe yönelerek, dünya ile rekabet edebilen çağdaş bir sektörün paydaşları olmaları, bu sayede ekonomik boyutun, verimliliğinin ve e çalışıyoruz.

DÜNYA

46

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu
5 Temmuz 2024 • Cuma

Eskişehir, Avrupa'nın en önemli motor üretim merkezleri arasında

Eskişehir sahip olduğu üretim kabiliyetleri ile uçaklar, helikopterler, insansız hava araçları, kamyonlar, trenler ve gemiler için motor üretebilme kapasitesine sahip. Bu özelliği ile Eskişehir, Avrupa'nın en önemli motor üretim merkezleri arasında yer alıyor.

Celalettin KESİKBAS
Eskişehir Sanayi Odası Başkanı

Eskişehir Sanayi Odası'na üye firmaların sayısı yaklaşık bin 550'ye, çalışan sayısı 90 bine, firmaların toplam cirosu 9 milyar dolara, direkt ihracat yapan firma sayısı 250'nin üzerine, toplam ihracat tutarı ise 4,3 milyar dolara ulaşmıştır. Bir ülkenin gelişmişliğini ve büyüklüğünü gösteren göstergelerden birinin üretim ve ihracat rakamlarındaki yükseklik olduğunu düşünerek bu rakamların daha da yukarı taşınması için çalışıyoruz.

Sanayinin fotoğrafını çekiyor

Her yıl İstanbul Sanayi Odası tarafından hazırlanarak kamuoyuna açıklanan ISO-500 çalışması, Türk sanayi sektörünün ulaşılmış olduğu mali kapasiteyi objektif bir şekilde ortaya koyması bakımından büyük bir öneme sahip. Ülkemiz ekonomisi adına 2023 yılının şirketlerimiz açısından nasıl gerçekleştiğini bu çalışma ortaya çıkarıyor. Türkiye sanayisinin gerçek manada fotoğrafını çeken bu çalışma, hem kamu hem de özel kesim için büyük önem arz ediyor ve bir referans kaynak olarak sürekli kullanılıyor. Böyle önemli bir ça-

lışmayı yıllardır başarıyla sürdürdükleri ve önemli bir bilgi birikimi sağladıkları için İstanbul Sanayi Odası yönetici ve çalışanlarını kutlamak gerekiyor.

Diğer taraftan ISO-500 çalışmasında her yıl Eskişehir'de üreten firmalarımız yer alıyor ve listeye girme başarısı gösteriyor. Bu yıl da ESO üyesi 19 firmamız listede yerini almayı başardı. Hepsinin gönülden kutluyorum. Bu başarının en önemli nedeni ise Eskişehir'deki sanayi kuruluşlarının 1980 sonrasında, dış pazarlara yönelmeleri ve bir o kadar da özenli çalışmalarıdır.

Yüksek teknolojiye kabiliyetimiz artıyor

Genel olarak Eskişehir ihracatına rakamlar üzerinden baktığımızda, bu yılın Mayıs ayında 416 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdiğimiz görülüyor. Eskişehir'de Ocak-Mayıs döneminde geçen yıla göre yüzde 8,7 oranında artışla 1,88 milyar dolar ihracat rakamına ulaşıldı. Geçtiğimiz yılın aynı döneminde ihracatımız 1,73 milyar dolar seviyelerindeydi. İhracattaki yükselişimiz devam ediyor.

Eskişehir sahip olduğu üretim kabiliyetleri ile uçaklar, helikopterler, insansız hava araçları, kamyonlar, trenler ve gemiler için motor üretebilme kapasitesine sahip. Bu özelliği ile Eskişehir, ülkemizin ve Avrupa'nın en önemli motor üretim merkezlerinden biri konumundadır. Türkiye'nin yüksek teknoloji ürün ihracatındaki hedefinin yüzde 15 olduğu düşünüldüğünde, Eskişehir olarak bugünden hedefi yakaladığımızı belirtmek isterim. Kısa bir süre içinde de yüzde 20'leri aşmayı da hedefliyoruz. Bu verilere ek olarak geçtiğimiz yıl yayınlanan İller Arası Rekabetçilik Endeksi rakamlarına göre Eskişehir 7. sırada yer alırken, TOBB tarafından

Türkiye'nin yüksek teknoloji ürün ihracatındaki hedefinin yüzde 15 olduğu düşünüldüğünde, Eskişehir olarak bugünden hedefi yakaladığımızı belirtmek isterim. Kısa bir süre içinde de yüzde 20'leri aşmayı da hedefliyoruz.

hazırlanan TOBB Sanayinin Liderleri Programı'nda toplamda 176 ürende Türkiye'nin en yüksek üretim kapasitesine sahip şehri olarak belirlendi.

Sanayisi net güçlü olan kentler arasındayız

Rakamlar ışığında Eskişehir'in ihracat kapasitesine paralel olarak ISO 500'de yer alan firmalarımızın havacılık ve savunma sanayi makine imalat ve metal eşya, beyaz eşya ve yan sanayi, seramik sanayi, gıda sanayi ve raylı sistemler sanayinde faaliyet gösterdiğini söyleyebiliriz. Eskişehir'de sanayinin gücünü gösteren Gayri Safi Milli Hasıla'nın (GSMH) sektörel dağılımında ise tarım yüzde 7, sanayi yüzde 44, hizmetler yüzde 49 oranında pay alıyor.

ESO olarak gerçekleştirdiğimiz projelerimizle üyelerimizin yanında yer almaya ve onları desteklemeye devam ediyoruz. Bu projelerimizden en önemlilerinden biri ESO Akademi ve Model Fabrika'dır. ESO Akademi içerisinde yer alan ESO Mesleki Eğitim Merkezi ise iş arayan değil aranan insanları yetiştirerek, çalışma hayatına kazandırıyor. ESO tarafından gerçekleştirilen ve BEBKA'nın destekleri ile yapılan merkez Eskişehir'e mesleki eğitimde yeni bir soluk ve istihdam sağlıyor.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu
5 Temmuz 2024 • Cuma

47

DÜNYA

Güçlü Türkiye için üretime destek temel mottomuz olmalı

KOBİ'lerin çoğu ISO listelerine giren sanayiciler kadar kurumsal ve güçlü değil. Eğer KOBİ'lerimize yeterli destek verilirse onlar da bu listelere aday potansiyelindedir. Dolayısıyla güçlü bir Türkiye için üretime destek temel mottomuz olmalı.

Hakan Sefa ÇAKIR
Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

Sanayi üretiminin bir raporu ve envanteri niteliğinde olan ISO 500 listeleri çok önemli bilgiler veriyor. Sanayi üretimimizin gidişatı, kurumsallaşma becerisi, ciroları, ihracat kapasiteleri, büyümeleri, istihdam ve üretim istikrarları gibi konularda sanayi üretiminde nereye gidiyoruz büyük ölçüde bu listeler bize ışık tutuyor.

ISO 500 araştırması sonuçlarına göre; büyüklük sıralamasında temel kriter olarak alınan net üretimden satışlar kriteri bazında ilk 500 sanayi kuruluşu içerisinde 2022 yılında 8'i Mersin Ticaret ve Sanayi Odamıza kayıtlı, Mersin'de faaliyet gösteren toplam 19 firma Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu listesinde yer almıştı. 2023 yılında ise; 8'i Mersin Ticaret ve Sanayi Odamıza, 2'si Tarsus Ticaret ve Sanayi Odamıza ve 1'i de Silifke Ticaret ve Sanayi Odamıza kayıtlı toplam 11 Mersin firması listede yer alırken; Mersin'de üretim yapanlarla birlikte, Mersin toplam 20 firma ile ISO 500 listesinde yer aldı. Mersin'in

temsiliyetinin her geçen yıl istikrarlı bir şekilde artıyor olması ilimizde uygulanan ekonomi politikalarının da ne kadar yerinde olduğunu gösteriyor. Türkiye ekonomisinin katma değerli üretim ve ihracat yolculuğuna her daim destek vermeye devam eden tüm sanayicilerimizi canı gönülden kutluyorum. Türkiye'nin yeni yüzyılında daha güçlü bir Mersin idealimizi buradan adım adım ve planlı bir şekilde gerçekleştirdiğimizi söylemek istiyorum. Hep birlikte daha iyiye ve güçlü yarınlara yelken açmaya devam edeceğimizi vurguluyorum.

Sanayide kendimizi ispat eden bir kent olduk

Mersin sanayide kendisini ispat eden bir kent haline gelmektedir. Söz konusu firmaların Odamıza kayıtlı olanlarının üretimden satışları 2022 yılında 41 milyar TL iken; 2023 yılında yüzde 44'lük artışla yaklaşık 59 milyar TL olarak gerçekleşti. Net üretimden satışlara göre listede yer alan Odamıza kayıtlı 8 firmanın 2022 yılına göre 6 tanesi sırlamadaki yerini yükseltti. Söz konusu firmaların gerçekleştirdiği ihracat ve yarattığı istihdam kriteri baz alındığında listede dört firmamızın sıralamaya girdiğini görüyoruz. İki firmamızın ihracat sıralamasındaki yerinin 2022 yılına göre yükseldiğini görüyoruz. İstihdamda ise üç firmamızın sıralamadaki yeri yükselirken, bir adet firmanın ise sırlamadaki yeri aynı kalmıştır

ISO 500'deki Mersin firmaları gururumuzdur

KOBİ'lerin çoğu ISO listelerine giren sanayiciler kadar kurumsal ve güçlü değil. Eğer KOBİ'lerimize yeter-

OSB'lere destek veren Küçük İhtisas Sanayi sitelerine ihtiyacımız var. Sanayi yatırımcısı uygun arsa bulamıyor. Bu konuda tarıma elverişli olmayan, taşlık ve kıraç hazine alanlarının sanayi arazisi olarak imara geçmesi gerekiyor.

li destek verilirse onlar da bu listelere aday potansiyelindedir. Artan ham madde maliyeti bir sorun. Özellikle, her anlamda üretimi, gıda, tarım, sanayi, arttırmak ve üreticiye ve ihracatçıya destek olmak zorundayız. OSB'lere destek veren Küçük İhtisas Sanayi sitelerine ihtiyacımız var. Sanayi yatırımcısı uygun arsa bulamıyor. Bu konuda tarıma elverişli olmayan, taşlık ve kıraç hazine alanlarının sanayi arazisi olarak imara geçmesi gerekiyor. Sadece yerel yönetimler değil, devletin destek olması yapılan imar planlarında bu uygun bölgelerin sanayi parseli olarak işaretlenmesi lazım. Bunlar da genel sorunlarımız...

Son olarak ISO 500 listelerine giren, yerlerini koruyan tüm Mersin firmalarını kutluyorum. Merkezleri Mersin olan; Başhan Gıda, Aves Enerji, Çimsa, Memişoğlu Tarım, Arbel Bakliyat, Armada Gıda, Teknopanel, Durum Gıda, Koluman Otomotiv, Yılbor Boru ve Medcem Madencilik firmalarımıza; aynı zamanda kentimizde üretim yapan; Yıldız Entegre, Türkiye Şişe Cam, Kastamonu Entegre, Hayat Kimya, Toros Tarım, Ankutsan Kutu, Yayla Agro, Kalekim ve Europap kağıt firmalarımıza, Mersin sanayisine verdikleri moral ve oluşturdıkları rol model için teşekkür ediyorum.

Hatay'ın **İSO 500**'deki temsili **sanayi** potansiyelini gösteriyor

İldeki diğer sektörlerin de gelişmesi ve listeye girebilmesi için teşvik edilmesi gerekiyor.

Hikmet ÇİÑÇİN
Antakya Ticaret ve
Sanayi Odası Başkanı

Türkiye'nin en önemli ve potansiyel **sanayi** merkezleri arasında yer alan Hatay, **İSO 500** listesinde her yıl önemli bir temsile sahip. 2023 yılında, 11'i Hatay merkezli, 2'si üretimini Hatay'da sürdüren toplam 13 firma 500 büyük listesine girmeyi başardı. Hatay firmaları listeye genellikle demir-çelik sektöründen giriş yapıyor. 2023 yılında listedeki Hatay firmalarının tamamı da bu sektörden. Hatay'ın **İSO 500**'deki temsili, ildeki **sanayinin** gücünü ve

potansiyelini gösteriyor. Son yıllardaki artış, ildeki **sanayinin** gelişmekte olduğunu ve yatırımların arttığının bir göstergesi olarak kabul edilmeli.

Diğer sektörler 500 büyük hedefi için teşvik edilmeli

Hatay'ın **İSO 500**'deki temsilinin sadece demir-çelik sektörü ile sınırlı kalmayıp, ildeki diğer sektörlerin de gelişmesi ve listeye girebilmesi için teşvik edilmesi gerekiyor. Bu kapsamda, demir-çelik dışında tekstil, gıda, kimya, turizm, lojistik gibi farklı sektörlerden firmaların da **İSO 500**'e girmesi için teşvikler ve vergi indirimleri

sunularak, yeni sektörlerle yatırımların arttırılması sağlanabilir.

Yeni sektörlerin ihracat potansiyellerini geliştirmelerine yardımcı olacak programlar ile firmaların inovatif ürün ve hizmetlerin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge faaliyetlerine destek sağlanabilir. Ayrıca nitelikli iş gücünü yetiştirmek için eğitim programları geliştirilebilir. Böylece, Hatay'ın ekonomisi daha istikrarlı hale gelir. Ekonomik dalgalanmalara karşı direnç artar. Yeni iş imkanları yaratılır. Teknolojik gelişme teşvik edilir. Rekabet gücü artar ve bölgesel kalkınma hızlanır.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

5 Temmuz 2024 • Cuma

ISO'nun ilk 500 listesinde büyük işletmelerin ihracat payı arttı

Plastik sektörünün ihracatının gerilediği bir dönemde ilk 500 sanayi kuruluşu listesinde yer alan plastik işletmelerinin bu ihracattan aldığı payda artış yaşandı. Büyük işletmelerimizin ihracattan aldığı payı artırdığını görmek sevindirici.

Kenan BENLİLER
Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER) Yönetim Kurulu Başkanı

Türk plastik sektörü, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesindeki 2023 yılı verilerine göre ağırlığını korudu. Veriler kapsamında ilk 500 büyük arasında yer alan plastik sanayi işletme sayısı 2022 yılında olduğu gibi geçen yıl da 13 oldu. Özellikle ortalama dolar kurunun yüzde 43 oranında arttığı bir ortamda ilk 500 sanayi kuruluşu içerisinde yer alan plastik sektörü temsilcilerinin döviz bazında cirolarını korumakta zorlandığı, karlılıklarda ise erime yaşandığı görüldü.

Oldukça zor bir yılı geride bıraktılar

'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesini plastik sektörü açısından değerlendirdiğimizde; NACE koduna göre plastik sektöründe faaliyet gösteren ve ilk 500 listesinde yer alan 13 plastik sanayi kuruluşunun oldukça zor bir yılı geride bıraktığını gözlemliyoruz. Veriler detaylı incelendiğinde ise ISO 500'de yer alan sektör temsilcilerimizin cirolarının önemli bir oranda arttığı gö-

rünüyor olsa da bu artışın altında yatan nedenler de göz ardı edilmemelidir. Özellikle 2022 ile 2023 yıllarının ortalama döviz kurları kıyaslandığında yüzde 43'ün üzerinde bir artış göze çarpmaktadır. Döviz kurunda yaşanan bu artışı göz önünde bulundurduğumuzda işletmelerin döviz bazında cirolarını ancak koruyabildikleri gözlemlenmektedir.

Karlılıkta düşüş var

Bir diğer önemli husus ise yaşanan enflasyonun belli ürün gruplarında daha sert hissedilmesi ve buna bağlı olarak enflasyonist sektörlerin üretimden satış verilerinde daha yüksek bir artış yaşanmış olmasıdır. Bu durumun bir neticesi olarak kapasite artışı sağlayan çok büyük yatırımlar yaşanmamasına rağmen 2023 yılında ISO 500 listesinde gıda ürünleri imalatı ve tekstil ürünleri imalatı sektörlerinin ağırlığının arttığını görüyoruz. Öte yandan, girdi maliyeti kaynaklı enflasyon yaşanan böyleli dönemlerde görüldüğü üzere işletmelerin ciroları artarken, karlılıkları gerilemekte. ISO 500'de karlılık verilerini incelediğimizde de 2022 yılına göre döviz bazında yüzde 7,4 bir karlılık düşüşü gö-

İhracattaki olumlu performansa karşılık ISO 500'de yer alan plastik firmalarının üretimden aldıkları payın geçen yıla aynı düzeyde gerçekleşti.

rünüyor. Üstelik karlılıkta yaşanan bu gerilemeye 2023 yılında yüzde 3,7 olarak gerçekleşen ABD enflasyon verisinin etkisini de eklediğimizde karşımıza çok daha vahim bir tablo çıkıyor. Plastik sektörünün genel ihracatının gerilediği bir dönemde; ilk 500 sanayi kuruluşu listesinde yer alan plastik işletmelerinin bu ihracattan aldığı payda artış yaşanmıştır. Son yıllarda büyük işletmelerimizin ihracattan aldığı payı artırdığını görmek sevindiricidir. Öte yandan, ihracattaki olumlu performansa karşılık ISO 500'de yer alan plastik firmalarının üretimden aldıkları payın ise geçen yıla aynı düzeyde gerçekleştiğini gözlemliyoruz. Listede yer alan tüm üyelerimizi tebrik ediyor, gelecek yıllarda plastik sektörünün daha iyi noktalara gelmesi adına bu işletmelerimizin katkılarını çok önemsiyoruz.

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2023 Listesinde Yer Alan PAGDER Üyeleri

2023	2024	Kuruluşlar
77	77	Sarten Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
89	107	Köksan Pet ve Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
106	84	Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.
154	127	Prometeon Turkey Endüstriyel ve Ticari Lastikler A.Ş.
241	186	Koroza Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
256	214	Elita Gıda San. ve Tic. A.Ş.
260	327	ABY Plastik Ambalaj ve Enerji San. Tic. A.Ş.
279	253	Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.
313	191	Umur Basım San. ve Tic. A.Ş.
352	-	Elif Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
377	302	CFN Kimya San. ve Dış Tic. A.Ş.
466	380	Vatan Plastik San. ve Tic. A.Ş.

Kaynak: ISO

DÜNYA 30 Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu

5 Temmuz 2024 • Cuma

Makine sektörü, 2023 yılında ihracatta 28 milyar doları aştı

Sektörümüzde 2010 yılından itibaren kaydedilen yüksek büyüme oranlarına başlıca katkı ihracat tarafından geldi. İhracat gelirlerimiz bu dönemde çift haneli oranlara yakın artarak, 2023 yılı itibarıyla 28 milyar doları aştı.

S. Emre GENCER
Makina İmalatçıları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Makine sanayii, 2010-2023 döneminde, salgın dönemi hariç, yıllık ortalama yüzde 10'un üzerinde büyüme başarısı yakaladı. Bu dönemde, özellikle 2015'ten sonra, sektörümüze 18 binin üzerinde yeni işletme giriş yaptı. Sayısal genişlemeye paralel olarak, her yıl daha fazla makine imalatçısı, Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu listesine girmeye başladı ve 2022 yılı itibarıyla ISO 500 listesine 16 makine imalatçısı firma yer aldı.

Sektöre yeni giren işletme sayısında ki bu hızlı artış ile birlikte, makine imalatı ile istigal eden işletme sayısı 2022 yılı sonu itibarıyla 55 bine ulaştı. Bu sayının, sektörün küreseldeki lideri Almanya'da 9 bin civarında olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, sektördeki ölçek ekonomisi sorununun boyutu daha iyi anlaşılıyor. Öte yandan, sektörümüzde 2010 yılından itibaren kaydedilen yüksek oranlı büyüme başlıca katkısı ihracat tarafı verdi. Dış satışlarımız bu dönemde çift haneli oranlara yakın artarak, 2023 yılı itibarıyla 28 milyar doları aştı. Bu yılın ilk 4

ayında ise makine ihracatımız, salgın yılı hariç, çok uzun yıllar sonra ilk kez geriledi. Bu gerilemenin, yılın ikinci yarısında ana pazarımız AB ülkelerinde yaşanmaya başlaması muhtemel ekonomik hareketlenmeye bağlı olarak sona ereceğini ve yıl sonunu mütevazi bir ihracat artışı ile kapatacağımızı öngörüyoruz.

Dijital dönüşümle yüksek teknoloji ürünler geçilmeli

Ancak geldiğimiz aşamada ihracat potansiyelimizin sınırlarını zorladığımız da bilincindeyiz. İhracatımızda uzun vadeli yeni ve güçlü bir gelişim süreci başlatabilmemiz için önümüzde, sektörün dijital dönüşümünü hızlandırarak orta yüksek ve yüksek teknoloji ürün gruplarına geçişini zorunlu kılan zorlu bir süreç var. 'Teknoloji Odaklı Sanayi Hamle Programı' kapsamında onay işlemleri tamamlanan yatırım projelerinin, sektörümüzün dijital dönüşümüne öncülük edeceği kuşkusuz bir gerçek. Araştırmalar, sektörümüzün küresel ölçekte en fazla rekabetçi olduğumuz sektörlerin başında yer aldığını ortaya koyuyor. Bu durumun, kamu desteklerinin önceliklendirilmesi aşamasında, daha fazla dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz. Öncelik de sektörümüzün dijital dönüşümünü hızlandıracak 'Hamle Programı' kapsamındaki

Teşvik belgeli yatırımlarda ithal makine kullanımının istisnai hale getirilmesi, kamu-özel sektör işbirliği projelerinde yerli malı makine kullanımını ön plana çıkaracak düzenlemelerin yapılması gerekiyor.

yatırım projelerine, 'Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi' tahsisine başlanılmalı.

Sektörümüzdeki yeşil dönüşüm projelerinin, kamu kaynağı tahsisinde önceliklendirilerek hızlandırılması diğer bir beklentimizdir. Eximbank'ın yeşil dönüşüm projelerine kullandırmayı öngördüğü 1 milyar euro tutarındaki, Dünya Bankası destekli kredi programından makine sektörü öncelikle yararlandırılmalı. Yeşil Mutabakat düzenlemeleri, aynı zamanda ticari korumacılık arayışında hızlı hareket etmemiz bir zorunluluktur. Gümrük Birliği Anlaşması'nın modernizasyonuna da her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyuyoruz. Öte yandan makine ihracatının Batılı ihracat kredi kuruluşları ile rekabet edebilecek nitelikte ihracat kredi programları ile desteklenmesi konusu, her vesileyle gündeme getirdiğimiz diğer bir beklentimiz.

Çin ile yaptığımız makine ticaretinde 12 milyar dolarlık açık verildi

Koruma önlemleri, sektörümüzün iç piyasadaki gücünü kaybetmemesi açısından kritik önem taşıyor. 2023 itibarıyla sadece Çin ile yaptığımız makine ticaretinde 12 milyar dolar açık verdik. Üyelerimizin talepleriyle

le 150 ürün için ilave Gümrük Vergisi (İGV) talebinde bulunduk. Önemli bir bölümüne İGV uygulanmaya başlandı ya da mevcut vergi oranları yükseltildi. Bu konuda çok daha radikal ve ileri adımlar atılmalı.

Yakın Plan

Sanayinin deprem endişesi

Türkiye'de deprem olgusu ya gerçekleştiğinde ya da sıkışan ekonomiyi kaynak toplamak için gündeme geliyor. Bugünlerde ekonomiye düze çıkarma iddiasıyla uygulanan acı reçetenin mimarı Hazine ve Maliye Bakanı **Mehmet Şimşek**'in sözleriyle yeniden hatırladık depremi. Şimşek, yurtdışına çıkacaklardan alınan harcı 150 liradan 3 bin liraya çıkarmanın gerekçesini depreme kaynak bulmak olarak açıkladı.

Marmara ve özellikle İstanbul'da eli kulağında olduğu tahmin edilen deprem, sadece bu kentin değil, Türkiye'nin en büyük riski. Türkiye ekonomisinin bel kemiğini oluşturan İstanbul'da 16 milyon kişi yaşıyor. Neredeyse Türkiye'nin beşte biri olan kent, ülkenin 1.2 trilyon TL olan milli gelirinin de yüzde 31.2'sini üretiyor. Türkiye ihracatı ve ithalatının yarısı da İstanbul'dan yapıyor.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, iş dünyasının deprem konusunda en duyarlı isimlerinden. Yıllardır özellikle **sanayinin** içinde bulunduğu deprem riskini anlatmaya çalışıyor. Konuyu gündeme getiren son adımı ise İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı (İBB) **Ekrem İmamoğlu**'nu **İSO** meclis toplantısına davet etmek oldu.

Bahçivan, ilk kez 2019'da İstanbul'da **sanayinin** depreme hazır olmadığını çarpıcı şu açıklamaya gündeme getirmişti:

"İstanbul'daki tüm **sanayi** firmalarının hakikaten samimi ve sağlıklı bir checkup'ı yapılmalı. Uygun olmayan firmaların da çok hızlı bir şekilde dönüşümlerinin yapılması lazım. Her sektörün kendi özleştirisini en sağlıklı şekilde yapması gerekli. Bu konuda artık üç maymunu oynama dönemimiz bitti."

Bahçivan'ın dikkat çektiği büyük risk İstanbul Planlama Ajansı'nın yaptığı envanterde de ortaya çıkmıştı. Ticari alanların, **sanayi** ve üretim tesisleri ile konaklama tesislerinin yüzde 60'tan fazlası en büyük deprem riskinin olduğu bölgede. Bu **sanayi** alanlarının yüzde 12'si ise en yeddetili immeye maruz kalacak. Otomotiv, tekstil, gıda ve elektronik gibi çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren sayısız fabrika İstanbul ve çevresinde. Yani olası yıkım, Türkiye'nin geleceğini yok edecek kadar büyük olacak. Bunu da herkes biliyor.

Kentsel **sanayi** dönüşümü talebi

Beş yıldır kimseden destek bulamayan Bahçivan, toplantıda bir kez daha hatırlattı nasıl bir sorunla karşı karşıya olduğumuzu:

"İstanbul **sanayisi** ülkemizin ekonomisini sürdüren bir güce sahip. İstanbul'un ülke ekonomisindeki ağırlığı ve olası bir depremin senaryo analizleri ortadayken, beklenen riski kabul edilebilir bir seviyeye indirmek adına eyleme geçmezsek, ne yazık ki bedelini yine ülke olarak hepimiz ödeyeceğiz. İstanbul'da 'kentsel dönüşüm' benzeri bir '**sanayi** dönüşümü' programının ivedilikle başlatılması gerektiğini düşünüyoruz."

Boğaz öngörümü Reis'te!

Toplantının açılışında konuşan İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu ise "İstanbul'u yeniden canlandırarak ve Türkiye'nin ekonomik potansiyelini en üst seviyede değerlendirecek adımları atmaya hazırız. Bunun yolu bütün dünya kentlerinde olduğu gibi İstanbul için de ana kararların verildiği 1/100.000 ölçekli bir çevre düzeni planıdır. Bu kapsamda eyüldü planlama sürecinin başlangıcını ilan edeceğiz" açıklamasını yaptı.

İstanbul'u perişan eden, 20 yılda başına gelen tüm belaların nedeni; Türkiye'nin bu tarihi muhteşem şehrinin bir planının olmaması. Yine 2013'teki bir **İBB** toplantısında, o dönemin belediye başkanı **Kadir Topbaş**'i dinlemiştim. O da İmar planının olmamasından yakınmış ve çok önemli bir sır da **sanayicilerle** şu cümleyle paylaşmıştı: "İstanbul'un boğaz öngörümüne ben karar vermiyorum, onu Reis'e konuşacaksınız."

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, ikinci döneminde ama deprem konusunda adım atmak istese de hâlâ eli kolu bağlı. Kasası tamdır Türkiye'nin acil bir "kentsel dönüşüm" atağı yapması imkânsız.

İstanbullular olarak başımıza gelecekleri umutsuzca bekliyoruz. Gözü hep İstanbul'da olan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yine İstanbul'da İmamoğlu'na rakip olarak çıkardığı **Murat Kurum**'u getirmesi bu kadim kent için ne anlama gelecek, onu da zaman gösterecek!

İmamoğlu: İstanbul'a sorumlu olmak, insanlığa karşı sorumlu olmaktır

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, 'İstanbul Sanayi Odası Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı'nda konuştu. İmamoğlu, "Gerçekten akıl yolu ve bilim yoludur. Bundan sapmadığınız zaman, emin olun ekonominiz de iyi olur, dış politikanız da iyi olur, ticaretiniz de iyi olur, **sanayiniz** de iyi olur, şehirciliğiniz de güzel olur." dedi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi bültenine göre, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** "Meslek Komiteleri Ortak Toplantısı"na katıldı. **İSO**'nun Beyoğlu Odakule'deki merkez binasında, yaklaşık 300 **sanayicinin** katılımıyla gerçekleştirilen, "İstanbul'un Gelecek Vizyonunda **Sanayimizin** Yeri, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" başlıklı toplantıda, İmamoğlu

ve **İSO Başkanı Erdal Bahçıvan** birer konuşma yaptı.

İBB ve **İSO** arasında sağlanan iş birliği zemininin önemine dikkat çeken İmamoğlu, "**İSO**, aynı alanda iş yapan insanların bir araya gelip kurduğu bir meslek kuruluşu. Burada her ne kadar odağı, İstanbul'daki **sanayicilerin** istekleri, talepleri, sıkıntıları, çözümler, sorunlar gibi bir çemberin içine koysak

da sonuçta aslında İstanbul'un paydaşısınız. İBB ise, istediğimiz ve arzu ettiğimiz yerel demokrasinin güçlendiği bir ortamda, çok daha iyi yerlere tırmanabilecek sorumluluk kapasitesinin bugünkü özeti bile, sizlere ait olan, yani İstanbul halkına ait olan her konuya muhatap, her konuda yetkisi olmasa bile, kanunen birçok kısıtlı olsa bile, her konuya muhatap ve o konu-

ların takipçisi ve çözüme kavuşturma konusunda sorumlu olduğu alanlarda sorumluluklarını üstlenen bir kurum. Bu manada birbirinden uzak olmak, zaten düşünülemez, kabul de edilemez" şeklinde konuştu.

"Merkezi yönetim, uyguladığı rasyonel politikalar ile ekonomiyi de istikrarlı hale getirebilir, dış politikayı da istikrarlı hale getirebilir, İstanbul'la ilgili süreci de istikrarlı hale getirebilir. Ya da tersi olabilir. Bunun bu anlamda kıyaslanması veya analiz edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuların hiçbirisinde meseleyi görmezden gelmemiz mümkün değil. 'Allah'ın nimeti İstanbul' diye bir markanın dünyada bir benzeri yok. Dünyanın bana göre en önemli 5 markasından birisidir İstanbul. İsim olarak, bilinirlik olarak, yani herkesin zihnindeki yeri olarak baktığınızda, muazzam bir markanın sahibiyiz. O zaman ona dönük sorumluluğumuz o kadar büyük ki. O bakımdan biz, bütün bu meselelerin çözümünü, gerçekten iş birliği içerisinde çözeceğimizin farkında olan bir yönetimiz. Peki bu iş birliğinin temelinde ne var? İş birliğinin temelinde aslında demokrasi var, katılımcılık var, şeffaflık var. Yani meseleye öyle çok farklı bir terminoloji yüklemenin ya da yeniden bir buluşmuş gibi anlatmanın bir anlamı yok. Sizlere, bizlere, hepimize ait olan İstanbul'a dair her konuyu bir ortak masada tartışabilmek, ortak akılla sonuca taşıyabilmek, çözümleri bulabilmek kavramından bahsediyorum aslında."

Sektörden

TOS+H EXPO, GELECEĞE YÖNELİK KONULARI VE YENİLİKLERİYLE DİKKAT ÇEKİYOR

TOS+H Expo, 2-4 Mayıs 2024 tarihleri arasında beşinci kez kapılarını açarak etkileyici başarı öyküsünü yazmayı sürdürdü. Türkiye ve bölgedeki iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri için vazgeçilmez bir platform olarak kendini kabul ettiren fuarın çok yüksek bir talep yaratarak gözle görülür derecede çok rezervasyon alması, bölgedeki bu önemli etkinliğe yönelik hızla artan ilginin etkileyici bir şekilde altını çiziyor.

TOS+H Expo, 2-4 Mayıs 2024 tarihleri arasında beşinci kez kapılarını açarak etkileyici başarı öyküsünü yazmayı sürdürdü. Türkiye ve bölgedeki iş sağlığı ve güvenliği profesyonelleri için vazgeçilmez bir platform olarak kendini kabul ettiren fuarın çok yüksek bir talep yaratarak gözle görülür derecede çok rezervasyon alması, bölgedeki bu önemli etkinliğe yönelik hızla artan ilginin etkileyici bir şekilde altını çiziyor.

2024 heyecan verici yenilikleri beraberinde getirdi:

24.000'i aşkın **sanayici** üyesi ile Türkiye'nin en büyük ve en güçlü **sanayi odası** **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, bir kez daha TOS+H Expo'nun güvenilir ortağı oldu. **İstanbul Sanayi Odası**, TOS+H Expo Fuarı'nda kendi standlarıyla (**İstanbul Sanayi Odası** ve **İstanbul Sanayi Odası** Belgelendirme A.Ş.) yer alırken, **İSO İş Sağlığı ve Güvenliği Sempozyumu** ile de Deprem ve Afetten Korunma konularına odaklandı.

Fuar sırasında Genel Kurul'unu gerçekleştiren TİGİAD da kendi standında işyerinde sağlık ve güvenlik konularında uzman sunumlarıyla fuara ayrı bir renk kattı.

"TOS+H Expo 2024 çerçevesinde bölgedeki iş sağlığı ve güvenliğine yönelik bu önemli platformu birlikte genişletmek amacıyla **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** ile işbirliğimizi yoğunlaştırıyoruz. Bu ortaklık sayesinde, Türkiye'de güvenli bir çalışma ortamının geliştirilmesine

birlikte kararlı bir katkıda bulunuyoruz." diyor A+A ve küresel A+A Etkinlik Portföyü Direktörü Lars Wismer.

Ayrıca yeni kurulan Start-up Zone, yeni firmalara yenilikçi çözümler ve vizyoner fikirler sunmaları ve ağ oluşturmaları için mükemmel bir fırsat sunuyor.

Messe Düsseldorf tarafından yerel organizatör Tezlaş Fuar ile işbirliği içinde düzenlenen TOS+H Expo, iş sağlığı ve güvenliği alanında dünyanın en büyük ihtisas fuarı A+A ile yakından bağlantılı. Etkinlik, merkezi bir konumda bulunan ve toplu taşıma araçlarıyla kolayca ulaşılabilen İstanbul Kongre Merkezi'nde (ICC) gerçekleştirildi.

